

Prof. Dr. M.Murat Tuncer

İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi
İç Hastalıkları Anabilim Dalı
Gastroenteroloji Bilim Dalı

Karın Ağrısı

Karın ağrısı tek başına ya da diğer bulgu ve belirtiler ile birlikte, başta sindirim sistemi hastalıkları olmak üzere, karın içi ve dışı birçok nedenle ortaya çıkan ve çoğu kez hastayı hekime başvurmaya zorlayan semptomdur.

Periferden alınan ağrılı uyaranların santral sinir sistemine ulaşması sonucu duyulur. Bu özelliği ile genelde doku hasarını önceden haber veren bir uyarı niteliğindedir.

KARIN AĞRILARI DUYULUŞ ÖZELLİKLERİNE GÖRE 3 TİPE AYRILIR:

- I. Visseral (Splanchnik, primer) Ağrı**
- II. Paryetal (somatik, sekonder ağrı)**
- III. Yayılım ağrısı**

I. VISSERAL (Splanchnik, primer) AĞRI

Visseral peritonla örtülü karın organlarının ağrısıdır. İçi boş organların gerilmesi, kasılması ya da solid organların gerilmesi, iskemi ve bazı şimik maddeler, visseral ağrıya yol açar.

Genelde künt vasıflıdır. İyi lokalize edilmez. En çok epigastriumda, göbük çevresinde veya karının orta-alt bölümlerinde duyulur.

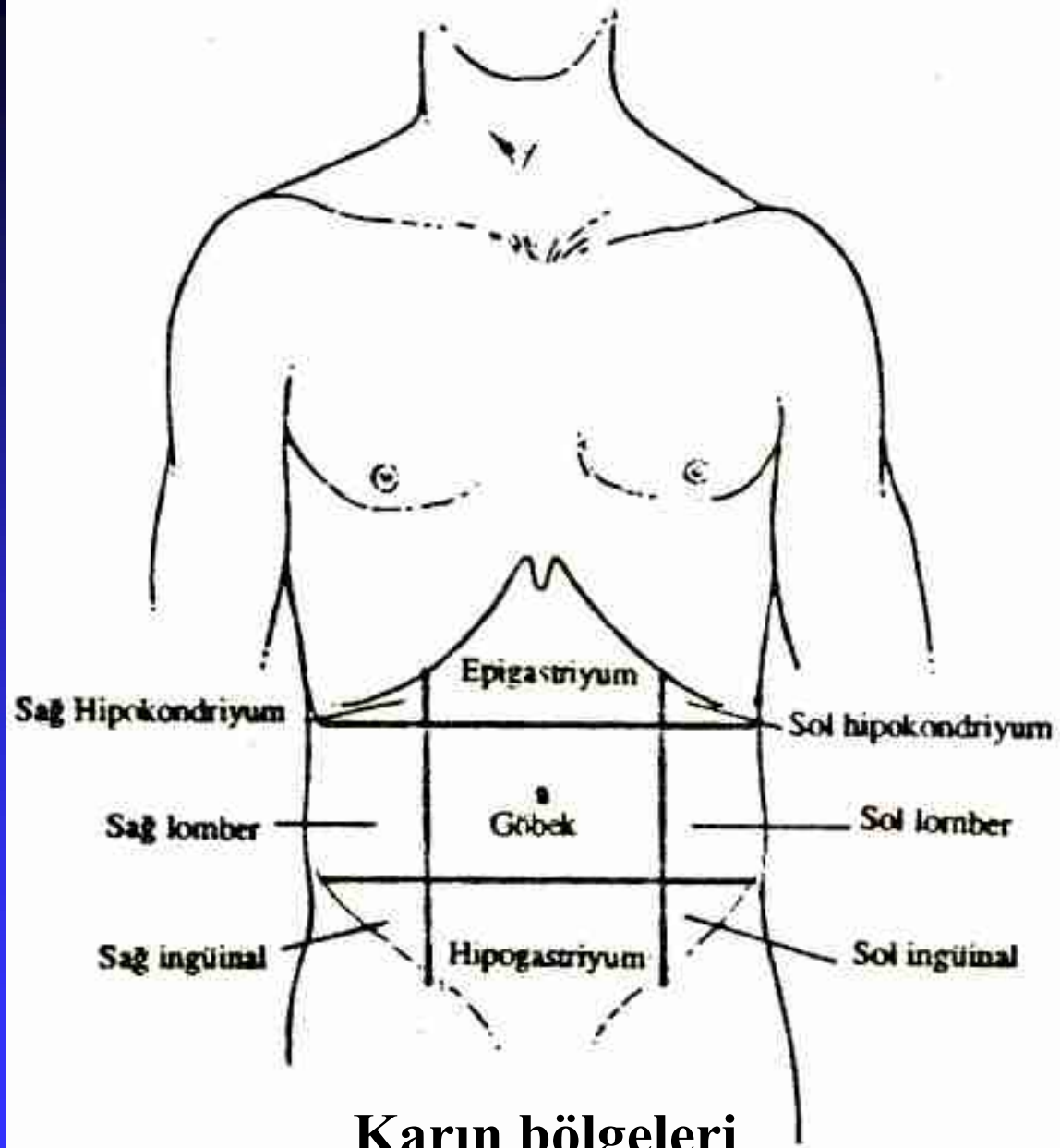
II. PARYETAL (Somatik, Sekonder) AĞRI

Paryetal peritonun inflamasyon ve irritasyonundan dolayı oluşur. Kas, ligament, kemik, sinir ve kan damarlarının uyarılması da bu tip ağrıya yol açabilir. Genelde keskin ve şiddetlidir. İyi lokalizedir. Hareket ve öksürükle artar. Genellikle birlikte adale sertliği de bulunur.

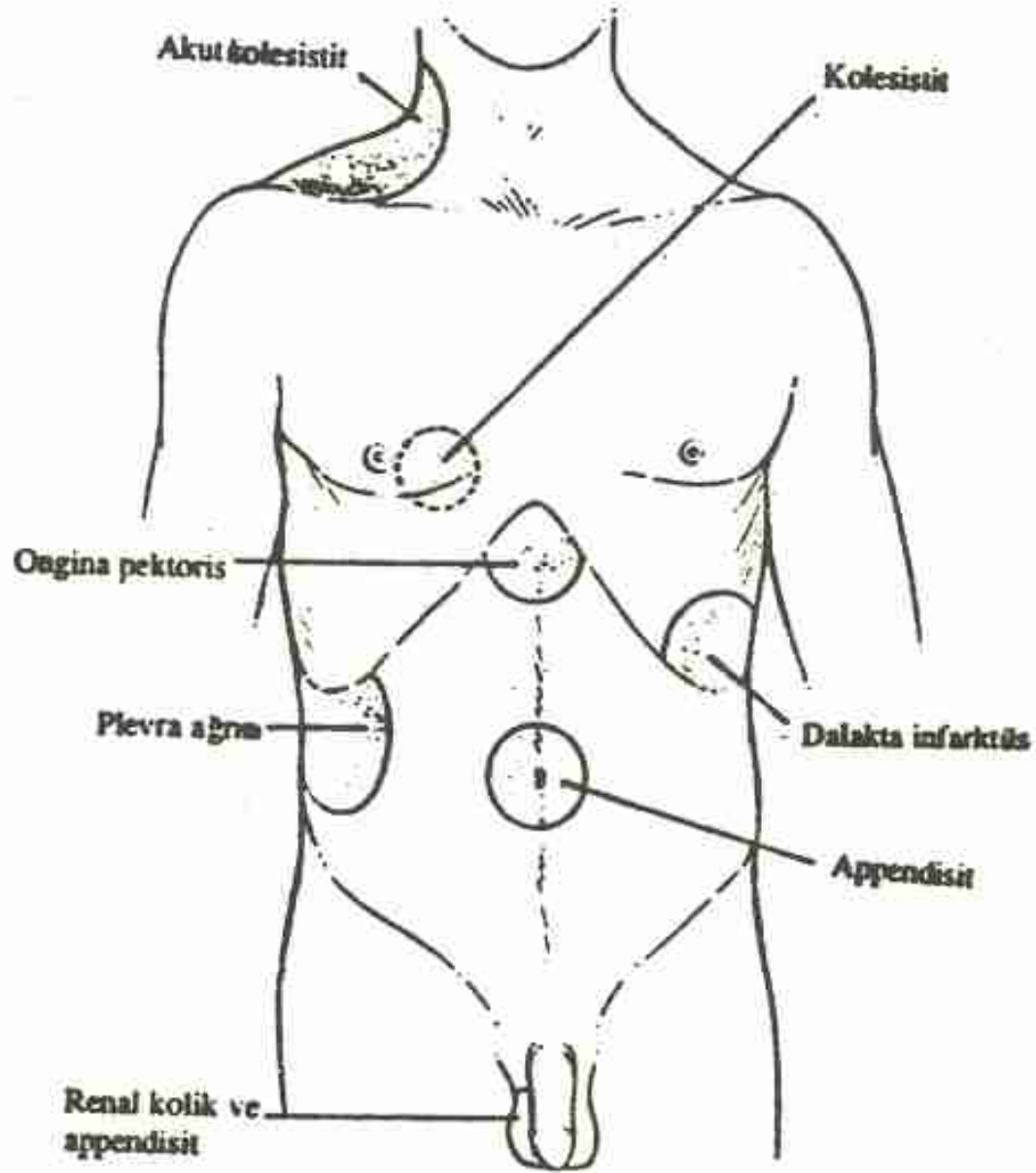
Bazı hastalıklarda hem visseral hem de paryetal ağrı görülür. Hastalığın gelişiminde erken dönemde visseral ağrı ortaya çıkar, daha geç dönemde paryetal ağrı gelişir. Örnek: Akut Apendisit.

III. Yayılım (intişar) AĞRISI (Referred Pain)

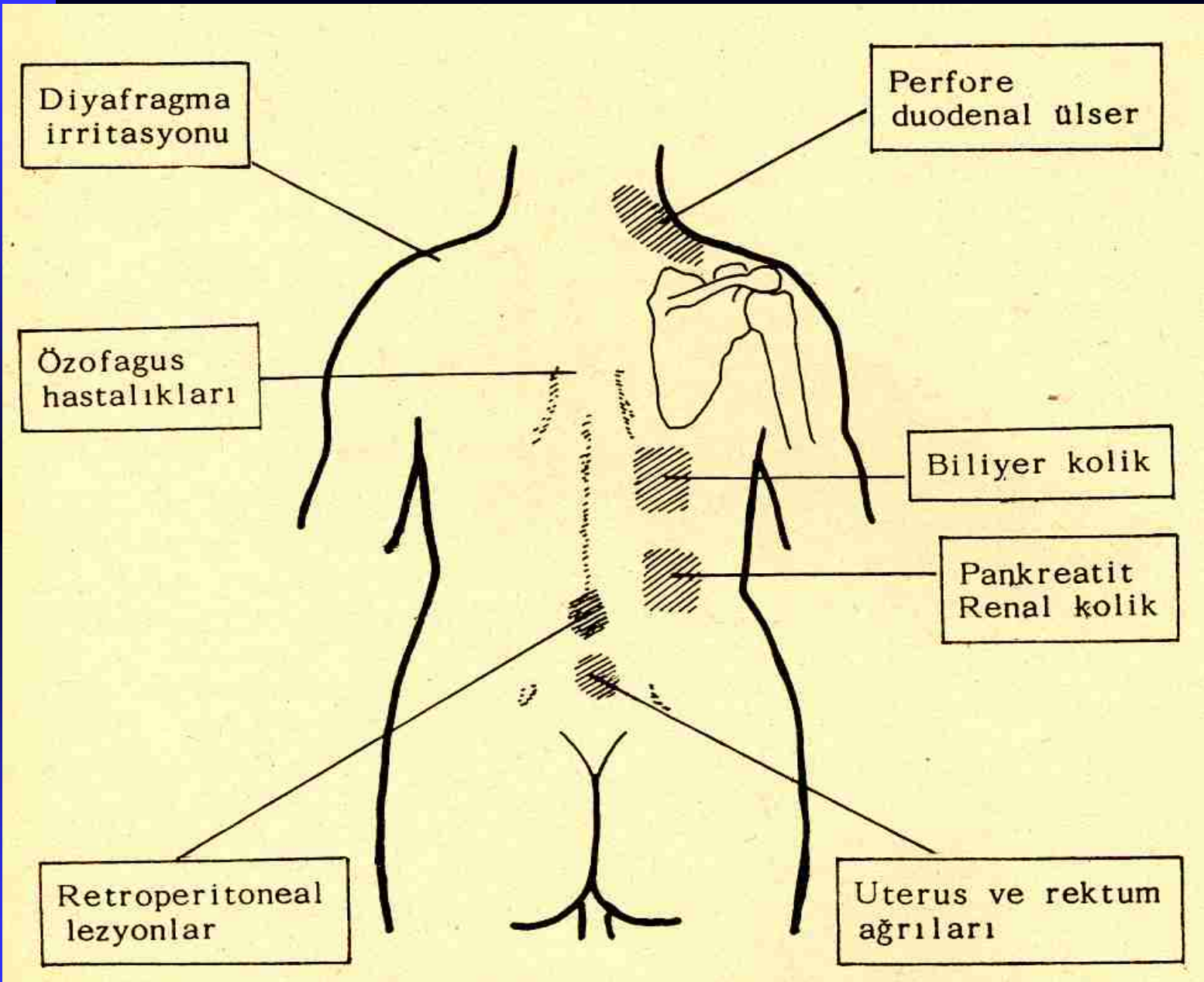
Hasta organdan uzak bir bölgede duyulan ağrıdır. Hasta organla ilgili spinal köklerin uyarılması sonucu, aynı kökten sinirlendirilen dermatomlarda duyulur. ÇoĖunlukla visseral ağrı ile birlikte dir.

Karın bölgeleri

Deriye iletilen ağrılar

Çeşitli yayılma ağrıların lokalizasyonları

Karın Ağrısının Değerlendirilmesinde Ağrının Lokalizasyonu Önemlidir

YAYGIN KARIN AĞRISI

Peritonit, Akut Gastroenterit,
Barsak Tıkanması,
Mezenterik Lenfadenit,
Mezenter Trombozu, Orak
Hücre Anemisi Krizi

SAĞ ÜST KADRAN AĞRISI

Safra kesesi ve yolları hast.
Hepatit, KC absesi, KKY-
Hepatomegali, P. Ulkus,
Pankreatit, MI, Herpes Zoster,
Pnömoni

SAĞ ALT KADRAN AĞRISI

**Apandisit, Rajional Enterit,
Divertikülit, Sağ Üreter Taşı,
Over kisti torsiyonu**

SOL ÜST KADRAN AĞRISI

**Gastrit, Mide ülseri,
Pankreatit, Sol böbrek ve
dalak hast.**

SOL ALT KADRAN AĞRISI

**Divertikülit, Barsak
Tıkanması, Dış Gebelik,
Üreter taşı**

KARIN AĞRISI NEDENLERİ

I. Karın İçi Nedenler

Retroperitoneal tümörler

İskemi

Yaygın peritonite
Yol Açanlar

Lokalize peritonite
Yol Açanlar

Visserlerde basınç
Artışına Yol Açanlar

YAYGIN PERİTONİTE YOL AÇANLAR

Mide, duodenum, kolon ve safra kesesi gibi karın içi organ perforasyonları, primer bakteriyel peritonit, non-bakteriyel peritonit (over kisti yada follikül yırtılması), FMF

LOKALİZE PERİTONİTE YOL AÇANLAR

Apandisit, kolesistit, divertikülit, peptik ülser, regional enterit, akut kolit, iskemik kolit, gastroenterit, pankreatit, hepatit, lenfadenit, karın için organ abseleri ve pelvik iltihabi hastalık.

VİSSERLERDE BASINÇ ARTIŞINA YOL AÇANLAR

Barsak tıkanması, barsaklarda motilite artışı (akut gastroenterit, IBS vb.) safra kesesi ve yollarında tıkanma (taş, tm, darlık), idrar yollarında tıkanma, KC kapsülünün gerilmesi, (akut hepatit, Budd Chiari sendromu, akut sağ kalp yetmezliği) böbrek kapsülünün gerilmesi

İSKEMİ

İskemik barsak hastalığı, dalak infarktüsü, torsiyon, KC infarktüsü, tm nekrozu

II. KARIN DIŞI NEDENLER

- I. GÖĞÜSLE İLGİLİ HASTALIKLAR:** pnömoni, plörezi, ampiyem, emboli, myokard infarktüsü, myokardit, perikardit, özafagus spazmı
- II. SİNİR KÖKENLİ HASTALIKLAR:** radikülit, tabes dorsalis
- III. ENDOKRİN-METABOLİK HAST.::** üremi, diabetik ketoasidoz, akut perfirya, addison krizi, hiperkalsemi
- IV. TOKSİK-ALLERJİK NEDENLER:** aşırı duyarlılık reaksiyonu, (böcek ısırması, yılan sokması, kurşun zehirlenmesi)

Ani başlayan ve anajeziklerle geçmeyen ağrı genelde yırtılma, delinme, torsiyon ve birden gelişen iskemi gibi mekanik olaylara bağlıdır. Akut MI, akciğer ve karın içi organların infarktüsü, içi boş organ perforasyonu, dış gebelik, kist ya da abse yırtılması bu tip ağrıya yol açar.

GİS ORGAN AĞRILARININ LOKALİZASYONLARI

Organ	Lokalizasyon
ÖZOFAGUS	Sternum arkasındabazen boyun, çene, kol ve sırtta
MİDE	Epigastrium, bazen sağ üst kadran ve sırtta
DUODENUM	Epigastrium, bazen sağ üst kadran ve sırtta
İNCE BARSAK	Göbek çevresi
KOLON	Göbek altında ve lezyonun olduğu bölgede
RETOSİGMOİD	Suprapubik bölgede
REKTUM	Arkada, sakrum üzerinde
PANKREAS	Epigastrium ve sırtta
KC-SAFRA KESESİ VE YOLLARI	Sağ üst kadran, sağ omuz ve skapulada

Akut Batın Sendromu

Hekime, karın içinden geliştiği ve çok ivedi bir cerrahi girişimin gerekli olabileceğini düşündüren, başta karın ağrısı olmak üzere birlikte bulantı, kusma, dışkılama ve idrar yapma düzeninde değişiklik, ateş ve taşikardi gibi semptomlarla karakterize klinik tabloya (kesin tanı konuluncaya kadar) verilen addır. Ancak karın içi ve dışı ameliyat gerektirmeyen bir çok hastalıkta aynı klinik tabloya yol açabilir.

Karın Ağrısı Semptomunda Kesin Tanı Konuluncaya Kadar Aşağıdaki Önlemler Uygulanmalıdır

- 1. Özellikle “Akut Batın” düşünölen olgularda oral alımı kesilir.**
- 2. Sıvı elektrolit dengesi sağlanır, IV Mayi tedavisi yapılır n/g dekompresyon uygulanır.**
- 3. Enfeksiyon şüphesi olduğunda, gerekli kültürler alındıktan sonra geniş spektrumlu antibiyotik başlanılır.**
- 4. Analjezik ve Antispazmodikler cerrahi şüphesi olmayan durumlarda verilebilir.**